

lærte vi å lese kart og å bruke det, vi kom med forslag og tok mer og mer aktiv del i planleggingen av turene.

Det hørte til unntakene at vi ikke havnet i Trollheimen eller Sylene på turene våre. Men utgangspunktet kunne være så mangt. En gang startet vi på Åndalsnes, gikk over fjellet til Eikisdalen og fortsatte over Aursund—Snøhetta-traktene gjennom Rondane til Alvdal. Derfra tok vi tog og drosje til Evavollen ved Aursund, hvor vi startet fotturen gjennom Sylene til Storlien.

Hvert eneste år ble ruten lagt slik at vi kom til steder vi ikke hadde vært før. En eller annen gang var vi innom så å si alle kommuner i Sør-Trøndelag, en stor del av kommunene i den sørlige del av Nord-Trøndelag og grensestrøkene av Møre, Oppland og ikke minst Hedmark. Over alt kom vi i god kontakt med folk på stedet, pratet med dem, fikk venner blant dem, vennskapene kunne i enkelte tilfelle strekke seg over flere generasjoner. Nøysomheten, roen, arbeidsomheten vi fant hos dem, gjorde dypt inntrykk. Det var ofte folk som leste mye, tenkte mye og kunne fortelle slik at det var interessant å høre på dem. Men barna deres drar bort fra fjellgården. En av gårdbrukerne ved Femund hadde 5 sønner, ingen ville overta gården.

Som alle andre, gjorde vi den erfaring at vi traff nesten bare hyggelige fotturister i fjellet. Noen av dem var mer kjent enn andre. Mest kjent var nok forfatteren Theodor Caspari, som vi traff på Storelvevollen. Den ene av forfatterne av «Til Fots», advokat Nils Onsager, kunne vi treffe på de mest usannsynlige steder, første gang i Fosen-fjellene på vei mot Åfjorden. Mest hygge hadde vi allikevel av samværet med andre «menige» fotturister ved kaffebålet eller i hyttene når vi utvekslet erfaringer og drøftet ruter, eller sang oss sammen, nordmenn og svensker og andre nasjoner med.

Etter ferien i 1965 traff jeg en barndomsvenninne som spurte meg om hvor jeg hadde vært om sommeren. «Sylene og Trollheimen», fikk hun til svar. «Blir du aldri lei av å gå i fjellet?» «Nei, bedre form for ferie og rekreasjon finnes ikke, jeg må bli et helt annet menneske enn jeg er i dag, hvis jeg skal bli lei av fottur.»

REIDAR HARKJERR

Om å gå — f. eks. til kontoret

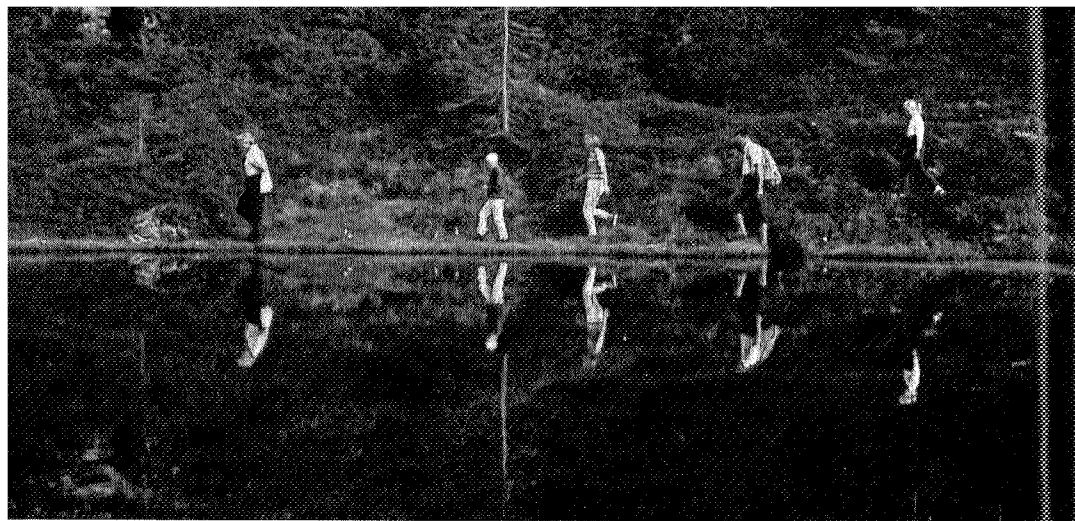
I vår barndoms bygd var det ingen skolebuss. Vi savnet den ikke heller, av den enkle grunn at vi visste ikke om noe slikt. Bygda var ikke mer tilbakeliggende enn andre bygder. Vi hadde bare ikke nådd det trinn i utviklingen som bl. a. markeres av skoleskyssen.

Dermed ble vi baktavelig talt gående der i vår uvitenhet — til og fra skolen. Og ingen hadde forstand til å applaudere den som hadde tre kilometers skolevei. Heller ikke når distansen ble tilbake-lagt i det ekte kystklimas nordvest-kuling med de såkalte spredte regnbyger.

Men tidene forandret seg. Fra verden den vide er det for lenge siden kommet meldinger som viser menneskehetens frammarsj. Således viste rundspørringer ved universitetene i Boston og Texas at studentenes største vanskeligheter hverken var pensum, pengemangel eller kjærlighetssorger, men derimot parkeringsplasser. For studenter må som kjent gå på forelesninger, men hvor skal de gjøre av bilen? Omvendt uttalte imidlertid hundrevis av faste besøkende ved et sentrumsteater i London at deres største glede hverken var Ibsen eller Ionescu, men teatrets mange parkeringsplasser.

Og hermed er vi da omsider fremme ved poenget i disse betraktninger: Fotgjengeriets avskaffelse.

Fotgjengeriet er fremskrittets fiende. De fleste nåtidsmennesker godtar denne påstand uten å opponere, men av hensyn til mulige gjenstridige kan for ordens skyld nevnes et par momenter: Moderne mennesker har det for travelt til å kunne gå, og dessuten er de i veien for bilene.

Poder — og antipoder? Gå en tur!

R. Harkjerr

Men til alle tider har man funnet mennesker som ikke er i pakt med utviklingen, enten fordi de ikke liker den eller fordi de nekter å anerkjenne den. Eller med andre ord: De mener at det flertallet kaller veien framover i virkelighetene er en vei tilbake.

På dette grunnlag sier man da at da jeg var barn, brukte man ikke buss til skolen. Heller ikke brukte man bil eller sporvei til sin daglige dont. Men se om vi ikke greide oss i vår drøye kamp for tilværelsen. Eller hva —? Og slik kan man bli sittende i minnens varmende solskinn til man kaster alle framskrittvennlige hensyn over bord, og begynner å gå f. eks. til kontoret. (De aller fleste gående har imidlertid ingen tanker av den foran skisserte art. De går kort og godt fordi de liker det. Men problemet kan ikke gjøres så enkelt hvis det skal gå an å skrive om det.)

I et velutviklet samfunn kan alle komme seg til dagens bestemmelsessted med et eller annet transportmiddel. Det hører med i en skikkelig bys liv å se biler og busser med travle mennesker på vei til eller fra. Travelheten er et slags bevis for at man betyr noe. Å innrømme at man har god tid hører ikke til god tone. Derfor blir det et slags stilbrudd å gå. Moderne mennesker gjør ikke slikt.

Men sett at man i vårt strømlinjede samfunn blir utsatt for forstyrrelser man ønsker seg bort fra? Sett at man plages av ting man kort og godt trenger å gå av seg?

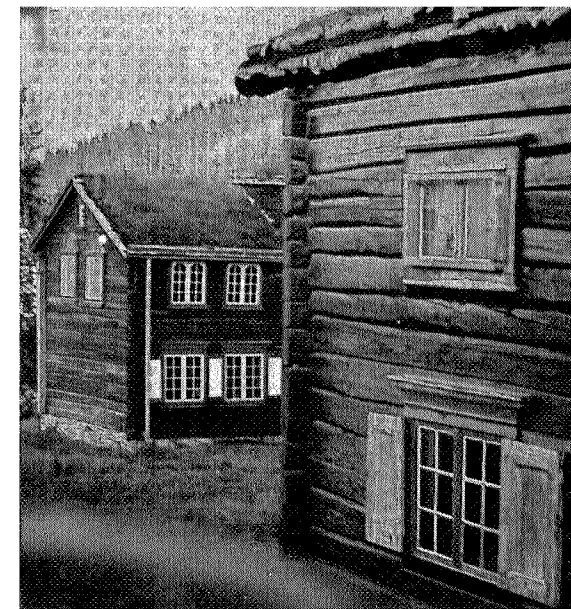
Det tenkes ikke her på alvorlige nevrosener eller bekymringer, men på mer harmløse ting. Man kan f. eks. være et utpreget B-menneske, som betrakter ethvert daggry som en personlig fornærmelse, selv om det begynnende dagslys først lar seg ane et godt stykke ut på formiddagen. — Da er man ikke alltid vennlig mot sine omgivelser om morgenen. Da bør man søke tilflukt i det gamle slagord — og gå en tur først.

Det kan også være at man er glad i god mat, og får regningen presentert i form av klare uoverensstemmelser med den ideelle vekttabell utarbeidet av Helsedirektoratet. I så fall — husk atter det gamle slagord.

Men det vanligste er nok at man går bare fordi man liker det. Da representerer man imidlertid den rareste form for avvik. En så ekstraordinær atferd som å gå tre-fire kilometer ved siden av moderne transportmuligheter blir tross alt mer forståelig når den kan begrunnes. Det er sannsynligvis det som slår våre mange bilende medmennesker når de stopper og tilbyr skyss. Kanskje synes de også synd i oss gående, som antakelig a) ikke har råd til å kjøpe bil eller b) ikke har råd til å reise med bussen. (Forfatterens bekjennelse: Det første er riktig — det andre er ikke så riktig.)

Å gå tre kilometer til kontoret er ingen sportsprestasjon. Derimot er det betenkelig at mange synes det er det. En slik oppfatning kan ikke bety annet enn at den menneskelige fysikk er på meget rask retur.

Vi opplever etter hvert at arbeidstiden blir stadig kortere, mens fritiden blir tilsvarende lenger. Likevel er vår tid sterkt preget av begrepet stress. Det kommer ganske sikkert av alt krav og mas som vi ynder å omgi oss med. Faren består ikke så meget i at vi har det travelt, som i at vi tror vi har det. Mange ville ha godt av å skynde seg langsommere. I stedet for å skaffe seg bekymringer og ergrelser

Aspaasgården fra Røros

R. Harkjerr

ved ikke å komme fort nok fram på hjul, kunne man lære seg langmodighetens glede ved å gå.

Min yrkesfelle, Martin Stokken, vil sikkert tilgi at hans navn bringes inn i disse betraktninger. Men blant meget annet har Stokken også vunnet Birkebeinerrennet; en ferd over flyer og fjell på 55 kilometer. Jeg spurte Stokken hvorledes han likte turen, som for hans vedkommende tok 3½ time. Jo, man får tenke mye på en slik tur, sa Stokken.

Så mye får man ikke tenke ved å gå til kontoret, og dype tanker blir det kanskje heller ikke. Men man kan da reflektere over vær og vind, priser og lønninger og over hvilken tidsregning tårnuret på Ilen kirke bekjenner seg til. Dessuten ser man meget når man går. Allerede den romerske keiser Hadrian anså gang som den overlegne reisemåte for den som skulle gjøre iakttakelser. For ordens skyld må det likevel tilføyes at reisealternativene var andre i Hadrians tid.

Men tross alt er det vesentlige: Man går, og gleder seg ved det. For det er ikke bare de mer avanserte fotturer på vidder og høgfjell som gir utbytte. De tilhører da heller ikke hverdagslivet, men forholder seg til kontor-turen som julekvelden til en alminnelig mandag. Likevel turde det vel være slik, at finner man ikke fornøyelse i hverdagsgangen, så vil man heller ikke få den sanne glede av langturen. For som ellers i livet må man bygge det store på det små.

KOLBJØRN LIEN
MAGNE HAAVE

Inj felkar

Ovafor den vakre Liagrenda i Selbu, der hvor storskogen begynner, ligger det vakre nybrottsbruket Granli. Her bor Halvard og Inga og sønnene Bardo og Iver.

Hva var vel mere naturlig enn at vi fant Halvard i stallporten den kvelden vi besøkte ham for å slå av en liten prat. Hestkar'n Halvard i sitt rette miljø.

66 år er vel ingen alder i dag, men allikevel — at 66-åringen skal få deg til å tro at det er 20-åringen du har foran deg, er det vel ingen mening i. Vel, det er av de ting du må finne deg i når det gjelder denne 60-åringen. Firskåren, spenstig i alle vendinger, brunbarket, kvikk i replikken og kåt i latteren er bare noen få av de mange inntrykk som stråler mot en fra denne sunne skogskaren. En kan spørre seg sjøl hva det er som gjør at det er mulig for noen mennesker å holde på en slik naturlig ungdommelighet. Et dekkende svar finnes vel neppe, men noe av hemmeligheten ligger vel i dette med et lett, godt humør.

— Jeg kjørte mange turer med hest før jeg ble konfirmert, forteller Halvard. — Du vet, den må tidlig krøkes som krok skal bli.

Foruten det daglige gardsarbeide med hesten, ble det mange turer til marka etter høy og ved. Det var på disse turene en liksom fikk lære seg å handtere tømmene, da. Veglaust var det over alt den gangen. Det å ferdes med hest og vogn ute i terrenget var så sjølsagt at en tenkte ikke over det en gang.

Før disse skogsvegene og setervegene ble bygd, var det jo slik at det første stykket av vegen inn i fjellet ofte var det verste å